

ознайомлення з текстом самої статті стає зрозумілим, що у статті повідомляється про анексію Криму Росією, що несе в собі негативний характер. Отже адекватним українським перекладом була б назва «Росіяни вже близько» або ж «Росіяни наступають», що передає інтригу заголовку цієї статті.

Результати нашого дослідження дають змогу сказати, що при перекладі англomовних заголовків на українську мову використовується значна кількість трансформацій для того, щоб зробити переклад адекватним. Така потреба у трансформаціях зумовлена розбіжностями між англійською та українською мовами, перш за все, у структурі та граматиці.

Окрім того, переклад заголовків потребує професійних навичок, винахідливості та старанності, аби передати не лише інформацію, яка повідомляється у заголовку, але й авторську інтенцію та стиль.

Здійснений поглиблений науковий аналіз заголовків англomовних газет дає вагому підставу для твердження про те, що англomовні заголовки перекладати дослівно не можна, оскільки їхня конструкція значно відрізняється від конструкції українських газетних заголовків.

Список використаних джерел:

1. Костомаров В.Г. Языковой вкус эпохи. Из наблюдений над речевой практикой масс-медиа. – СПб., 2000.
2. Самохіна Е.Л. Лексико-стилістичні засоби / Самохіна Е.Л. Збереження та передача стилістичних особливостей при перекладі тексту//Вісник СГУ 2000.
3. Lancashire Telegraph [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: www.lancashiretelegraph.co.uk
4. Telegraph [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: www.telegraph.co.uk/.
5. The Economist [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: www.economist.com/
6. The Guardian [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.theguardian.com/international>
7. The Times [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.thetimes.co.uk>

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ТРАДИЦІЙ ПОДІЛЛЯ

Москвічова Юлія Олександрівна

*кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри музикознавства
інструментальної підготовки та хореографії
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського*

Зростання етнічної свідомості народу, яке спостерігаємо на межі ХХ–ХХІ ст., посилює інтерес до матеріальної і нематеріальної української спадщини, що становить генофонд духовності нації. Як зазначає М. Дмитренко, «усна

нематеріальна традиційна культура – основа основ української нації, джерело мови, народного світогляду, професійного мистецтва» [1]. На думку В. Телеуці основними чинниками збереження фольклорних традицій у сучасних умовах як в регіоні, так і в державі повинні бути наступні: створення мовного середовища; загальнодержавна культурна політика; фестивалі дитячої творчості; фольклорні фестивалі; наукове вивчення фольклорного матеріалу регіонів та створення наукових центрів, фольклорно-етнографічних лабораторій при університетах, навчальних закладах середньої ланки та міських центрах позашкільної роботи й дитячої творчості [6, с. 279–288].

Загалом, у 90-х рр. ХХ – на поч. ХХІ ст. активізуються фундаментальні дослідження фольклору краю, публікуються першоджерельні матеріали з архівів, адже збереження й трансформація фольклорних традицій як України загалом, так і Вінниччини, як частини Поділля, зокрема, є беззаперечним фактором зростання етнічної свідомості, що особливо набуло актуальності із проголошенням незалежності. В цьому напрямку на Вінниччині розширилась робота по збиранню та систематизації фольклорного матеріалу. Проведена у 1986 р. у м. Кам'янці-Подільському наукова конференція «Проблеми етнографії Поділля» дала потужний поштовх до інтенсивного етнологічного дослідження Поділля на сучасному етапі. У 1992 р. у Вінниці було проведено конференцію «Етнографія Поділля». Наступного року проведено краєзнавчі читання «Подільська старовина». Актуальні питання подільської традиційної культури обговорювались на численних наукових і краєзнавчих форумах – «Культура Поділля: історія і сучасність» (Хмельницький, 1993), «Духовні витoki Поділля: творці історії краю» (Кам'янець-Подільський, 1994), «Проблеми культури і духовності в суспільстві та шляхи їх вирішення» (Вінниця, 1995), Всеукраїнська наукова конференція «Проблеми етнології, фольклористики і мистецтвознавства» (Кам'янець-Подільський, 2001), Міжнародна науково-практична конференція «Народна культура Поділля в контексті національного виховання» (Вінниця, 2003) та ін. У 1994 р. була опублікована фундаментальна колективна монографія «Поділля. Історико-етнографічне дослідження». Збірка представляє великий обсяг матеріалів про духовну й матеріальну культуру краю від доби первісного суспільства до середини 1990-х рр. Світ побачили такі фундаментальні видання як монографії Л. Мельничук «Гончарство Поділля в другій половині ХІХ–ХХ століттях: історико-етнографічне дослідження», І. Заєць «Трипільська культура на Поділлі». З'явилась низка узагальнюючих етнографічних праць, присвячених різним аспектам вивчення Поділля, зокрема монографії Л. Баженова «Поділля в працях дослідників і краєзнавців ХІХ–ХХ ст.» та «Історичне краєзнавство Правобережної України ХІХ – на початку ХХ століть», монографія В. Прокопчука «Краєзнавство на Поділлі: історія і сучасність»; публікації А. Завальнюка, М. Дмитренка, Л. Зінченко, Л. Кароєвої, В. Косаківського, А. Подолинного, Г. Скрипник, Н. Стаценко та ін. [5, с. 136].

Активну науково-видавничу діяльність, спрямовану на збереження фольклорних традицій, проводить Вінницький Обласний центр народної творчості. У 2003 р. Центром започатковано видавництво власного часопису

«Світлиця», який публікує інформацію про культурно-мистецькі заходи Вінниччини, статті науковців і фольклористів, методичні розробки, де представлені пісні, поезія, сценарії свят і т. ін.

У 90-ті рр. ХХ ст. важливої ролі у відродженні народних традицій і збереженні регіональних фольклорних матеріалів набувають науково-дослідні та методичні центри етнологічного дослідження краю. Одним з таких центрів стала Навчально-наукова лабораторія з етнології Поділля, заснована у 1993 р. як народознавчий центр при Вінницькому державному педагогічному університеті ім. М. Коцюбинського. Фундатором Лабораторії виступила доктор історичних наук Л. Мельничук. Нині у складі Центру працюють два спеціалізовані кабінети, три лабораторії (науково-дослідна, навчально-методична та з національного виховання), а також виставкова галерея. Щороку студенти, що здобувають спеціалізацію «Українознавство», здійснюють численні фольклорно-етнологічні експедиції. Тільки протягом 1993–2005 рр. викладачами та студентами було проведено понад сто експедицій до відомих осередків народної культури краю – до с. Бубнівка Гайсинського і с. Крищинці Тульчинського районів, с. Буша і Клембівка Ямпільського р-ну, с. Букатинка Чернівецького, Уладівка Літинського та Кам'яногірка Калинівського р-нів, м. Могилева-Подільського та ін. [4, с. 180–187]. У 1995 р. при Центрі створено студентський фольклорно-етнографічний колектив «Душі криниця», який досліджує та популяризує народні молодіжні традиції, етикет, символи та обереги, обрядовий та побутовий фольклор.

З 2000 р. при народознавчому центрі діє виставкова галерея, де презентуються виставки народного живопису, витинанки, кераміки, а також організовуються численні зустрічі з народними майстрами. У квітні 2003 р. при народознавчому центрі було відкрито етнографічний музей, фонд якого нараховує понад 3 тис. одиниць зберігання. Найбільше експонатів зібрано на Вінниччині й Хмельниччині, меншою мірою представлені речі з Тернопільської, Житомирської, Чернівецької, Івано-Франківської, Львівської та ін. областей. За групами колекція етнографічного музею поділяється на тканини, килими, вишивку, народний одяг, кераміку, вироби з дерева і металу, витинанки, писанки, народне малярство та сучасне декоративно-ужиткове мистецтво [3, с. 16–20].

У 2005 р. народознавчий центр реорганізовано у Навчально-наукову лабораторію з етнології Поділля, на базі якої відбуваються науково-практичні конференції, в тому числі й міжнародні, різноманітні семінари, курси з проблем українознавства та національного виховання, видаються книги. З 2006 р. лабораторію очолює ст. викладач кафедри етнології Т. Пірус.

Універсальним професійним художнім колективом, що презентує здобутки фольклору Вінниччини є Академічний ансамбль пісні і танцю «Поділля» Вінницької обласної філармонії. Протягом тривалої історії колективу, яка сягає у 1944 р., ним керували засл. діяч мистецтв України А. Мархлевський, С. Гладецький, В. Хазанович, Г. Новіков, нар. артист України, проф. В. Газінський, засл. артист України В. Ткаченко. За час свого існування ансамбль здійснив гастролі до Великобританії, Франції, Польщі, Німеччини,

Швейцарії, Японії та ін. країн. В Україні колектив виступав майже у всіх обласних центрах [2, с. 12]. З 1996 р. на посаді худ. керівника та головного балетмейстера працює засл. артист України А. Кондюк. З цього часу кардинально змінюється репертуарна політика. Відтепер пріоритету набуває місцевий фольклор. Ансамбль, працюючи як справжній регіональний колектив, популяризує народні пісні, зібрані місцевими подільськими фольклористами (Н. Присяжнюк, Г. Танцюра, Р. Скалецький, З. Чорна, М. Руденко) [5, с. 141]. Завдяки дослідженню місцевих фольклорних традицій, вокально-хореографічні композиції ансамблю відтворюють народні обряди, зокрема і окремих подільських сіл. Візитною карткою ансамблю стали композиції «Подільська рапсодія», «Весілля на Поділлі», «Козацька слава», «Добрий вечір, щедрий вечір...» та ін. Поряд з вокально-хореографічними композиціями в репертуарі колективу велика кількість народних пісень різних жанрів – козацькі й чумацькі пісні, історичні думи, родинно-побутові та ліричні пісні, колядки, щедрівки, купальські та жниварські пісні, жартівливі хорові сценки, мелодії народних танців у виконанні оркестру. Тож, у діяльності ансамблю «Поділля» чітко прослідковується тенденція до формування регіональної мистецької специфіки, визначеної фольклорними жанровими пісненими та інструментальними традиціями, особливостями місцевої хореографії.

Фольклорні традиції краю розвиваються й трансформуються і у творчості майстрів декоративно-ужиткового мистецтва. На Вінниччині нараховується більше 2 тис. народних майстрів, з них найбільше вишивальниць – близько тисячі, понад шістсот майстрів народного малярства та живопису, сорок гончарів, понад п'ятдесят писанкарів, більше восьмидесяти різьбярів, понад п'ятдесят майстрів соломо- та лозоплетіння та ще більше двохсот майстрів з інших видів народного мистецтва (ткацтва, каменотесного мистецтва, флористики, художнього випилювання, батіку, художнього текстилю, ляльки-мотанки, ковальства та ін.). Популяризації творчості майстрів народного мистецтва сприяють різноманітні виставки, найповажніша серед яких – щорічна Обласна виставка образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Дмитренко М.К. Український фольклор і сучасний світ [Електронний ресурс] // Матеріали VI культурологічних читань пам'яті Володимира Подкопаєва «Національний мовно-культурний простір України в контексті глобалізаційних та євроінтеграційних процесів». Режим доступу : http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_7_3.php. (дата звернення : 17.10.2014).
2. Козак І. Танцює і співає «Поділля» // Вінниччина, 2004. 18 грудня. С. 12.
3. Косаківський В. Українознавство у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського: досягнення і перспективи // Матеріали до етнології Поділля : польові дослідження. Випуск 1. за наук. ред В.А. Косаківського. Вінниця, 2005. С. 16–20.
4. Мельничук Л. Народна культура і майбутній вчитель // Народна культура Поділля в контексті національного виховання. Вінниця, 2004. С. 180–187.
5. Москвічова Ю.О. Соціокультурна динаміка розвитку Вінниччини періоду незалежності України (1991–2014 рр.). Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата

мистецтвознавства. Спеціальність 26.00.01 – теорія та історія культури. Івано-Франківськ, 2015. 277 с.

6. Телеуця В.В. Основні чинники збереження фольклорної традиції в умовах сучасного міста (на прикладі фольклору Подунав'я) // Актуальні проблеми слов'янської філології. 2010. Вип. XXIII. Ч. 2. С. 279–288.

ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Нипадимка Алла Сергіївна

доктор філософії з галузі «Гуманітарні науки»,

старший викладач кафедри сучасних європейських мов

Київського національного торговельно-економічного університету

По мірі наростання процесів глобалізації мовна культура українців зазнає змін. За останні десятиліття комунікація стала більш експресивною, все більше людей орієнтується на західні традиції та стандарти, зростає і індивідуальність поведінки, в тому числі і мовної. Разом з тим, продовжують зберігатися характерні для української традиції стереотипні форми комунікації, що мають жорсткі рамки, що детермінують поведінку особистостей.

В Україні ідеї міжкультурної комунікації почали розвиватися одночасно з ідеями принципово нового підходу до викладання іноземних мов. Навчити людей спілкуватися (усно або письмово), навчити виробляти, створювати, а не тільки розуміти іноземну мову – це важке завдання, яке ускладнено тим, що спілкування – не просто вербальний процес. Його ефективність, крім знання мови, залежить від безлічі факторів: умов і культури спілкування, правил етикету, знання невербальних форм вираження, наявності глибоких фонових знань і багато чого іншого [1, с. 17].

На сучасному етапі глобалізації інформаційного простору, розвитку міжнародних зв'язків і контактів різного рівня і діапазону, дослідження проблем, які відносяться до міжкультурної комунікації або до «крос-культурній компетентності», стає все більш актуальним. Міжкультурна комунікація створює атмосферу взаєморозуміння і сприяє співпраці між усіма зацікавленими сторонами з багатьох напрямків. Діалог допомагає представникам різних культур встановлювати особисті дружні контакти, що дозволяють долати нерозуміння і знаходити більше точок дотику і поширювати дружні і мирні відношення у всьому світі. Вчені-гуманітарії все активніше залучаються до участі в обговоренні та вирішенні основних проблем і питань міжкультурної комунікації, підготовки фахівців у галузях перекладу і медіа, творчо мислячих журналістів, фахівців в області реклами і зв'язків з громадськістю, маркетингових та інтегрованих комунікацій. У зв'язку з цим, доцільно вказати на важливість здатності майбутніх фахівців до налагодження ділових контактів з іноземними партнерами у процесі професійної діяльності в іншомовному середовищі. Невід'ємною складовою професійної компетентності сучасної людини мають бути знання іноземної мови та вміння запроваджувати їх у